

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2966/23
26.4.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА (ЈМБГ ...) из ..., ул. ..., чији је пуномоћник Јован Марић, адвокат из Београда, ул. Паунова бр.84, против туженог ЈП Нуклеарни објекти Србије “Винча”, ул. Мике Петровића – Аласа бр.12-14, чији је пуномоћник Драган Тошић, адвокат из Београда, ул. Коче Капетана бр.4, ради поништаја решења о отказу и враћања на рад, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П1 199/17 од 6.3.2023. године, у седници већа одржаној дана 26.4.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П1 199/17 од 6.3.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П1 199/17 од 6.3.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду бр.5-22/17 од 15.6.2017. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад код туженог. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу, на име трошкова поступка, накнади износ од 167.500,00 динара.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Жалбене разлоге је образложио и жалбене предлоге изнео. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Тужилац је поднео одговор на жалбу туженог. Трошкове другостепеног

поступка је опредељено тражио.

Испитујући првостепену пресуду, у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде поступка, на које се указује жалбом.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужилац је засновао радни однос код туженог 2009. године, ради обављања послова на радном месту техничар, машинске/електро опреме. Радни однос је заснован на неодређено време, а у тачки 15. Уговора о раду је утврђена обавеза запосленог да ће за верме радног односа и у периоду од 2 године после престанка радног односа чувати поверљиве информације везане за делатност послодавца, које су утврђене као пословна тајна, а које ће му бити доступне током рада код туженог. Дана 26.8.2016. године, парничне странке су закључиле анекс VI уговора о раду бр. 5-12/16-22, којим је уговорено да ће тужилац обављати послове водећег техничара за евидентирање РАО у одељењу за карактеризацију и складиштење РАО, Сектора за управљање РАО, а обављаће послове координирања послова припреме документације за складиштење РАО и преузимање РАО од генератора, уношење података о РАО у базу података, архивирање документације о евиденцији ускладиштеног РАО, израда извештаја о ускладиштеном РАО, редовно обучавање за приступ, коришћење и унос података у Националну базу података за РАО, редовно оспособљавање за спровођење мера од јонизујућих зрачења са периодичном обновом знања, редовно допунско обучавање за обављање нуклеарних активности, редовно одржавање просторија у којима се чувају подаци о евиденцији РАО, врши послове из домена акредитоване лабораторије према стандардима SRPS ISO/IEC 17025:2006, обавезан је и одговоран да исте извршава према пословнику, процедурама и упутствима система управљања квалитета у акредитованој лабораторији, обавља и друге послове које му повери непосредни руководилац и директор предузећа, којима одговара за свој рад. Тужени је дана 24.3.2017. године тужиоцу изрекао Упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, у којем је наведено да је тужилац дана 27.12.2016. године, у складу са радним налогом послодавца RN.0547.2 (30_1/16) од 21.11.2016.г., на локацији туженог, у кругу објеката ... и ..., обавио оптичко снимање радних активности службеним фотоапаратом Canon PowerShot SX30 IS и том приликом је поред осталих, сачинио и фотографију у електронском облику под ознаком ..., коју је неовлашћено учинио доступном неовлашћеном лицу ван туженог, да би наведена фотографија била објављена данагодине, у дневним новинама ”...”, због чега је ВЈТ-у Београд поднета кривична пријава против тужиоца и непознатог учиниоца због извршења кривичног дела одавање пословне тајне у саизвршилаштву из члана 240. став 2. у вези става 1. и става 4. у вези члана 33.

Кривичног законика. У даљем образложењу упозорења наведено је да је утврђено да на меморијској картици службеног фотоапарата нема сачуваних података, односно да су избрисани сви подаци, док је фотографија у електронском облику под ознаком ... пронађена у рачунару који користи и за који јо одговоран тужилац. Даље је наведено да је тужилац неовлашћеним чињењем доступном фотографије неовлашћеном лицу ван туженог, супротно Одлуци о пословној тајни ЈП Нуклеарни објекти Србије бр.2-12/10 од 28.4.2010. године, повредно радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду, а у вези са чланом 20. став 1. тачка 3. и члана 15. Уговора о раду од 1.11.2009.године, са припадајућим анексима, да се одавањем пословне тајне супротно одлуци туженог од 28.4.2010. године, у понашању туженог огледа непоштовање радне дисциплине код послодавца из члана 179. став 3. тачка 5. Закона о раду, односно његово понашање представља радњу извршења кривичног дела на раду и у вези са радом, те да је тужилац злоупотребио доступне податке који су у складу са Одлуком Владе РС о објектима од посебног значаја за одбрану земље и Уредбом о објектима и рејонима од посебног значаја за одбрану РС побројани као објекти од посебног значаја за одбрану земље, како је надлежном ВЈТ-у поднета кривична пријава тако је понашање тужиоца такво да не може да настави рад код туженог, све у вези са чланом 179. став 3. тачка 8. Закона о раду. Тужилац се дана 31.3.2017. године, изјаснио на наводе из упозорења, где је навео да није био упознат са садржином одлуке о пословној тајни туженог, да је дана 27.12.2016. године, по налогу непосредног руководиоца ББ, извршио фотографисање активности на локацији туженог, да је по извршеном фотографисању фофотографије пребацио на рачунар у фолдер Архива РАО, након чега је са меморијске картице избрисао податке, те да је након тога по налогу руководиоца ... ВВ копирао фотографије на USB Flash и предао их колегиници ГГ са којом дели канцеларију. У изјашњењу тужилац је даље навео да службеним фотоапаратом до момента преношења фотографија нико други није располагао, да је након тога фотографију предао ГГ, а и руководиоцу ББ је била доступна, с обзиром на то да је периодично вршио пренос података са његовог рачунара. Тужилац је даље негирао да је спорну фотографију доставио непознатом лицу, да су подаци из његовог рачунара и фолдера Архива РАО били доступни свим запосленима из Сектора управљања РАО, фолдери нису посебно заштићени, те је околност да је фотографија која је објављена у "...", фотографија коју је сачинио. Даном 24.3.2017. године тужени је донео решење бр. 6-27/17 којим је привремено удаљно тужиоца са посла, у трајању од 3 месеца почев од 24.3.2017. године, због тога што је учинио повреду радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду у вези са чланом 20. став 1. тачка 3. и члана 15. Уговора о раду и кршења радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 5. Закона о раду и члана 20. став 1. тачка 5. Правилника и што је његово понашање такво да не може да настави рад код туженог у складу са чланом 179. став 3. тачка 8. Закона о раду. Тужени је даном 15.6.2017. године донео решење о отказу уговора о раду бр. 5-22/17 у којем је навео да је тужилац својом кривицом извршио повреду радне обавезе због непоштовања радне дисциплине код туженог, па је његово понашање такво да не може да настави рад код туженог послодавца, а уговор о раду се отказује са даном 15.6.2017. године. У образложењу решења наведени су разлози као и у упозорењу. Кривична пријава коју је тужени поднео против

тужиоца због коривичног дела одавање пословне тајне у саизвршилаштву из члана 240. став 2. у вези става 1. и става 4. у вези члана 33. Кривичног законика, је, решењем ВЈТ Кт 47/17 од 13.8.2019. године, одбачена. Тужилац је током трајања радног односа код туженог делио канцеларију са колегиницама ДД и ГГ, које су имале приступ рачунару на којем се налазила архива РАО, а приступ је имао и његов надређени ББ.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца основан, јер тужени као послодавац у поступку који је претходио доношењу оспореног решења о отказу није јасно утврдио кривицу тужиоца, због чега нису испуњени законом прописани услови за законит отказ уговора о раду тужиоца по том основу. За постојање повреде радне обавезе да све доступне и поверљиве информације везано за делатност послодавца не даје на увид лицима који немају право на увид у исте, мора се утврдити постојање пословне тајне и јасна одговорност запосленог, што је у конкретном случају изостало. Тужени је навео уопштене разлоге и није утврђен начин на који је дошло до наводног давања на увид доступних и поверљивих информација везаних за пословање туженог послодавца лицима која немају право на увид у исте, ко је од запослених којима је спорна фотографија била доступна одговоран за то, као ни лице коме су те информације дате на увид. Приликом одлучивања о тужбеном захтеву суд се водио правилима о терету доказивања и закључио да тужени није доказао да је тужилац тај који је спорну фотографију учинио доступном неовлашћеном лицу, а која фотографија је након тога јавно објављена у дневном листу "...” дана ... године и није утврђено да иста представља пословну тајну, нити да је тужилац крив за омогућавање доступности неовлашћеним лицима, сходно одредбама члана 231. Закона о парничном поступку. Тужени није доставио доказе који заиста указују на кривицу тужиоца, а чињеница да је тужилац обављао радни задатак по налогу туженог и сачинио спорну фотографију коју је пребацио на рачунар у фолдер "архива РАО" није довољан и оправдан разлог за тврдњу да је он заиста сачињену фотографију неовлашћено учинио доступном неовлашћеном лицу и тако одао пословну тајну. Приступ компјутеру тужиоца и фотодокументацији везано за евидентирање РАО је очигледно било омогућено не само тужиоцу, већ и другим запосленима, што указује на околност да тужени није поштовао правило о чувању пословних тајни где се сви подаци који представљају пословну тајну, у конкретном случају спорна фотографија, морају чувати тако што се смештају у заштићене фолдере, у циљу онемогућавања приступа неовлашћеним лицима. Шифре за приступ рачунарима добијене су након спорног догађаја. Фотографије сачињене за потребе евидентирања РАО редовно су уступане запосленима у другим секторима за потребе њиховог посла, тако да је јасно да је у временском периоду од сачињавања спорне фотографије до њеног објављивања у дневном листу "...” широк круг лица могао доћи у посед фотографије и учинити је доступном неовлашћеном лицу, а тужени није јасно утврдио да је баш тужилац тај који је евентуално уступио – учинио доступном спорну фотографију неовлашћеним лицима која су је касније објавила у новинама "...” од ... године, због чега је првостепени суд одлучио као у ставу првом изреке побијане пресуде. С обзиром на то да је решење о отказу уговора о

раду незаконито, првостепени суд је закључио да је основан тужбени захтев тужиоца за враћање на рад.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право и за своју одлуку дао довољне и јасне разлоге, које прихвата и другостепени суд.

Одредбом члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005...75/2014), прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, и то ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду.

Одредбом члана 191. став 1. Закона о раду, прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

Одредбом члана 36. Статута туженог бр.2-15/17 од 30.5.2017. године, прописано је да се у интересу очувања безбедности и успешног привређивања ЈП поједине исправе, подаци о пословању, развоју и пословним односима, планска, пројектна и техничка документација за управљање нуклеарним објектима у Републици Србији утврђују као пословна тајна општим актом у складу са законом.

Поштујући цитиране одредбе, код утврђених чињеница да је тужилац био запослен код туженог на радном месту "водећи техничар за евидентирање радиоактивног отпада", да му је отказан уговор о раду јер је, у складу са радним налогом послодавца, обавио оптичко снимање радних активности службеним фотоапаратом и том приликом, поред осталих, сачинио и фотографију у електронском облику коју је затим неовлашћено учинио доступном неовлашћеном лицу ван туженог, која фотографија је била објављена ... године у дневним новинама "...", те да је по извршеном фотографисању фотографије пребацио у свој рачунар и са меморијске картице избрисао податке, а по налогу руководиоца за оперативну и радијациону сигурност је копирао фотографије на USB Flash и предао их колегиници ГГ са којом дели канцеларију, а фотографија је била доступна и његовом руководиоцу ББ, правилан је закључак првостепеног суда да тужени у конкретном случају није доказао да је тужилац фотографију коју је сачинио неовлашћено учинио доступном лицу ван туженог, као и да та фотографија представља пословну тајну, коју дужност је тужени имао према правилима о терету доказивања у смислу одредбе члана 231. Закона о парничном поступку. Ово из разлога јер према одредби члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду, на коју се тужени позвао у упозорењу о постојању разлога за отказ уговора о раду тужиоцу и у оспореном решењу о отказу уговора о раду, послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који је својом кривицом учинио повреду радне обавезе, због чега је у конкретном случају било потребно

несумњиво утврдити битну чињеницу да је тужилац својом кривицом неовлашћено учинио доступном фотографију коју је сачинио неовлашћеном лицу ван туженог, коју чињеницу тужени у овој парници није доказао. Наиме, у упозорењу о постојању разлога за отказ уговора о раду тужиоцу нису наведене радње тужиоца, односно начин на који је фотографију учинио доступном неовлашћеном лицу ван туженог, како би се тужилац и о тим наводима упозорења могао изјаснити, а што такође није наведено ни у решењу о отказу уговора о раду, нити је тужени у овој парници предложио извођење доказа о тим околностима. Ово имајући у виду и утврђено чињенице да је тужилац фотографију коју је сачинио, по налогу руководиоца, предао колегиници ГГ, да је била доступна и тужиоцином руководиоцу ББ, као и чињеницу да је Више јавно тужилаштво у Београду одбацило кривичну пријаву коју је тужени поднео против тужиоца због извршења кривичног дела одавање пословне тајне у саизвршилаштву, због чега се у недостатку предложених доказа о околности којом радњом, односно на који начин је фотографија учињена доступном лицу ван туженог, не може закључити да је то учинио управо тужилац, те да је својом кривицом повредио радну обавезу, што је неопходан услов за законит отказ уговора о раду. Стога је, првостепени суд правилно одлучио ставом првим изреке побијане пресуде када је тужбени захтев тужиоца усвојио и оспорено решење о отказу уговора о раду тужиоца поништио, као незаконито.

Наводима жалбе туженог неосновано се указује да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 374. став 1. у вези са чланом 231. Закона о парничном поступку, јер је првостепени суд правилно оценио да тужени, на коме је био терет доказивања чињеница којима се потврђује законитост оспореног решења којим је отказан уговор о раду тужиоцу, те чињенице у овој парници није доказао.

Наводи жалбе туженог којима се указује да је фотографија коју је сачинио тужилац пословна тајна, коју је тужилац имао обавезу да чува, као и да су другим запосленима код туженог били познати шифра и корисничко име на рачунару тужиоца, у конкретном случају, нису од утицаја на доношење другачије одлуке о жалби, с обзиром на то да тужени није доказао да је, у ситуацији када су фотографију поседовала или им је била доступна и друга лица запослена код туженог, која су била овлашћена да се са њом упознају, управо тужилац ту фотографију учинио доступном лицима ван туженог.

Жалбом туженог неосновано се указује на неблагоприятност тужбе поднете 23.6.2017. године, наводима да је тужиоцу радни однос престао 28.6.2017. године, истеком рока од 8 дана од дана објављивања решења на огласној табли послодавца, ког дана је тужени одјављен са евиденције за обавезно социјално осигурање и других евиденција. Ово из разлога што је, према наводима жалбе туженог, решење којим је тужиоцу отказан уговор о раду истакнуто на огласну таблу послодавца дана 19.6.2017. године, од када се тужилац са тим решењем, у коме је наведено да се тужиоцу отказује уговор о раду са даном 15.6.2017. године, могао упознати, па до дана подношења тужбе 23.6.2017. године, није протекао рок за покретање спора од 60 дана од сазнања

за повреду права, прописан одредбом члана 195. став 2. Закона о раду.

Неосновани су жалбени наводи о учињеној битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер су у пресуди дати јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, о којима не постоји противречног између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини изведених доказа и самих тих доказа, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Како се ни осталим наводима жалбе туженог не доводе у сумњу правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања и правилност примењеног материјалног права, првостепена пресуда је потврђена у ставу првом изреке.

Како је тужиоцу незаконито престао радни однос, првостепени суд је правилном применом члана 191. став 1. Закона о раду, обавезао туженог да тужиоца врати на рад, па је побијана пресуда потврђена и у ставу другом изреке.

Потврђено је и решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу трећем изреке побијане пресуде, јер је, супротно наводима жалбе туженог, донето правилном применом одредаба чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, и одговара исходу спора и постигнутом успеху странака.

Како тужени није успео у поступку по изјављеној жалби, а одговор на жалбу не представља парничну радњу потребну за вођење парнице, у смислу члана 154. став 1. у вези са чланом 380. став 1. Закона о парничном поступку, то тужиоцу и туженом не припада накнада трошкова другостепеног поступка.

Из наведених разлога, на основу одредаба чланова 390, 401. тачка 2. и 165. став 1. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду одлучио је као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**